

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

Vyučovací předmět: Český jazyk

Charakteristika předmětu Český jazyk

Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících s časovou dotací:

- V 1. – 2. ročníku - 9 hodin týdně
- Ve 3. – 4. ročníku - 8 hodin týdně
- V 5. ročníku - 7 hodin týdně

Výuka probíhá ve třídách, s možností přesunutí výuky do učebny s počítači pro práci s výukovými programy. Žáci pracují buď klasicky samostatně nebo v různě velkých skupinách, vytvořených podle potřeb dané činnosti.

Vzdělávací obsah oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter. Je rozdělen do tří složek:

- Komunikační a slohová výchova
- Jazyková výchova
- Literární výchova

Ve výuce se vzdělávací obsah složek vzájemně prolíná.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu český jazyk směřuje:

- k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- k osvojování a rozvíjení čtenářských dovedností
- k využívání různých zdrojů informací
- k rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj

Klíčové kompetence – český jazyk	Výchovné a vzdělávací strategie
Kompetence k učení	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky ke stálému zdokonalování čtení - vytváříme podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci - zapojujeme žáky aktivně do vyučovacího procesu
Kompetence k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> - umožňujeme vnímat vlastní pokrok - žáci si navzájem radí a pomáhají - žáci navrhují různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
Kompetence komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky ke kultivovanému a věcnému projevu - vedeme k prezentaci vlastních myšlenek
Kompetence sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky ke vzájemnému respektu - organizujeme práci ve skupinách, žáci spolupracují na řešení problémů - vedeme žáky k respektování pokynů učitelů
Kompetence občanské	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky zvládat komunikaci i ve vyhraněných situacích - využíváme naučnou literaturu k vytváření postojů k přírodě, k životnímu prostředí
Kompetence pracovní	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k organizování a plánování učení - volíme různé metody práce - požadujeme dodržování dohodnuté kvality práce - vedeme k upevňování pracovních návyků - žáci se učí spolupracovat

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura
Vyučovací předmět: Český jazyk

Ročník: 1.

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<p>- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</p> <p>- rozumí mluveným pokynům přiměřené náročnosti</p> <p>- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</p>	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <p>- dodržování hygienických návyků správného psaní (správné sezení, držení psacího nástroje, hygiena zraku)</p> <p>- prosba, poděkování, omluva, přání</p> <p>- rozvíjení zněmlého hlasu, nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání</p>	<p>VDO</p> <p>- občanská společnost a škola</p> <p>- výchova k demokratickému myšlení v rámci třídního kolektivu</p> <p>- výchova k samostatnosti, k sebekritice a odpovědnosti</p> <p>EGS</p> <p>- Evropa a svět nás zajímá</p> <p>- rozvoj jazykových dovedností, poznávání evropských kultur</p> <p>EV</p> <p>- lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí – výchova k ochraně životního prostředí</p> <p>MDV</p> <p>- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <p>- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – kriticky přistupovat k médiím a vést žáky k výběru kvalitních pořadů</p>	<p>Tv – správné držení těla</p> <p>Hv- dechová cvičení</p>

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - zná jednotlivá písmena tiskací a psací, malá a velká - jednotlivá písmena a hlásky přečte, vysloví a napíše - napíše slabiky, jednoduchá slova a věty - dokáže přepsat tiskací písmo do psané podoby - tvoří smysluplné věty - píše diktát jednotlivých slova jednoduchých vět - člení slova na slabiky a hlásky - skládá slabiky, slova 	<p style="text-align: center;">Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání písmen abecedy - hláskosloví – hláska, slabika, slovo, věta; písmeno malé, velké, tiskací, psací - tečka, čárka, otazník, vykřičník - analýza slov na slabiky a hlásky 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání - mezilidské vztahy - komunikace 	<p>M – počítání do 10</p>
<ul style="list-style-type: none"> - čte a přednáší z paměti ve vhodném tempu a frázování literární texty přiměřené věku 	<p style="text-align: center;">Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - nadpis, článek, řádek, odstavec - přednes básně (přiměřené věku) - porozumění jednoduchému přečtenému textu, hlasité čtení, reprodukce textu 		<p>Vv – ilustrace k pohádce</p>

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura
Vyučovací předmět: Český jazyk

Ročník: 2.

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - porozumí mluveným a písemným pokynům přiměřené složitosti - píše správné tvary písmen a číslic - respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich dějový příběh 	<p style="text-align: center;">Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikační situace: žádost, vzkaz, zpráva, dialog – mluvčí a posluchač - opis, přepis textu - výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů - zdvořilostní obraty - vyprávění pohádky, povídky nebo příběhu, spojování obsahu textu s ilustrací 	<p>OSV - mezilidské vztahy</p> <p>MDV - vnímání autora mediálních sdělení (uplatnění výrazových prostředků) - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (vliv medií ve společnosti) - stavba mediálních sdělení</p> <p>EGS - Evropa a svět nás zajímá (život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy v četbě)</p> <p>MKV - lidské vztahy (sociální a komunikativní hry zaměřené na toleranci, empatii a harmonické mezilidské vztahy)</p>	<p>Prv – pravidla slušného chování</p> <p>Vv - ilustrace</p>

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - člení slova na hlásky, odlišuje krátké a dlouhé samohlásky - pozná párové souhlásky – spodobu na konci i uvnitř slov - vyjmenuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky - odůvodňuje a píše správně i, í/y, ý po měkkých a tvrdých souhláskách - rozlišuje zvukovou a psanou podobu slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - píše správně ú/ů - píše velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob a zvířat - dělí slova na slabiky - porovnává významy slov - porovnává a třídí slova podle významu – děj, věc - rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího a při jejich tvoření volí vhodné jazykové a zvukové prostředky 	<p style="text-align: center;">Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - hláskosloví – dělení na samohlásky, souhlásky a dvojhlásky - slabikotvorné souhlásky r, l - souhlásky znělé a neznělé na konci i uvnitř slov - používání znalosti pravopisu i, í/y, ý po měkkých a tvrdých souhláskách - slova se skupinou dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - pravopis ú/ů - velká písmena na začátku věty, vlastní jména osob a zvířat - hláska x písmeno, slabika, slovo - nauka o slově – slova nadřazená a podřazená, slova souřadná, slova významem podobná, protikladná - pořádek slov ve větě, seznamování se s některými slovními druhy (podstatná jména, slovesa) - druhy vět – věty oznamovací, tázací, rozkazovací a přací - pořádek vět v textu 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání - komunikace - seberegulace a sebeorganizace - kreativita 	<p>Hv - rytmus</p>

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - čte s porozuměním - vyjadřuje svoje pocity z přečteného textu - vypráví obsah přečteného textu - při čtení dbá na správnou intonaci hlasu - umí naslouchat přednesu - rozlišuje poezii a prózu 	<p style="text-align: center;">Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - četba s porozuměním, líčení atmosféry a příběhu - volná reprodukce textu, dramatizace pohádky, povídky nebo básně 		<p>Vv – ilustrace</p> <p>Hv - dramatizace</p>

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura
Vyučovací předmět: Český jazyk

Ročník: 3.

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - volí vhodné verbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - píše správně tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev - pečlivě vyslovuje - rozumí mluveným a písemným pokynům přiměřené složitosti - píše věcně formálně správně jednoduché sdělení 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - výběr vhodných jazykových prostředků (řeč spisovná, hovorová) - oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače v dialogu, zdvořilé vystupování - vypravování, jednoduchý popis osoby - technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný projev, úprava textu) - automatizace psacího pohybu - správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace - komunikační situace navozené mluveným nebo písemným pokynem (omluva, žádost, vzkaz, zpráva, oznámení, pohlednice, telefonování) - plynulý a úhledný písemný projev, upevňování hygienických návyků při psaní 	<p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení – vliv médií ve společnosti - tvorba mediálního sdělení - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy, princip slušného chování, tolerance, empatie a vžití se do role druhého <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání - komunikace - seberegulace a sebeorganizace - kreativita - mezilidské vztahy - psychohygienu - kooperace a kompetice 	<p>Vv – pohlednice</p>

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává významy slov, vyhledává slova příbuzná - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu (děj, věc, vlastnost, okolnost) - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - pozná podstatné jméno - pozná sloveso - určí spojovací výrazy - spojuje věty do jednoduchých souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy - zná vyjmenovaná slova a jejich pravopis - odůvodňuje a píše správně i,i/y,y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech - píše správně velká písmena v místních pojmenováních - seřadí slova podle abecedy 	<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - slova nadřazená, podřazená, souřadná, slova opačného významu, slova příbuzná - seznamování se slovními druhy - ohebné a neohebné slovní druhy - používání správných gramatických tvarů podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - podstatná jména (rod, číslo, pád) - slovesa (osoba, číslo a čas přítomný) - spojovací výrazy (spojka, zájmeno, příslovce) - věta jednoduchá, souvětí (seznámení) - vyjmenovaná slova, práce se skupinami slov s y/ý uvnitř slov, vyhledávání a dotváření slov příbuzných, předpona vy-/vý- - používání vlastních jmen – názvy měst, vesnic, řek, hor, pohoří... - abeceda 		<p>Prv – zvířata, rostliny</p>

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - čte potichu i předčítá nahlas - reprodukuje text - využívá četbu jako zdroj poznatků - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozlišuje vyjadřování v próze a poezii, odlišuje pohádku od ostatních žánrů 	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků - líčení atmosféry příběhu - seznámení s poezií (báseň, rým, sloka, verš, přednes) a prózou (pohádka, povídka, postava, děj, prostředí) 	<p>MKV – kulturní diference</p>	<p>Vv - ilustrace</p>

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura
Vyučovací předmět: Český jazyk

Ročník: 4.

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo psaný projev s dodržáním časové posloupnosti 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstatné a okrajové informace (pozvánka, vzkaz, inzerát) - výrazové prostředky – členění vět, frázování, síla a barva hlasu - mimojazykové prostředky (mimika, gesta) - používá spisovné a hovorové mluvy - členění příběhu, pravidla sestavování osnovy - jednoduché vypravování, popis rostlin, zvířat a věcí 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy - princip sociálního smíru a solidarity <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (reklama) - tvorba mediálních sdělení <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace - kreativita - mezilidské vztahy - psychohygiena - kooperace a kompetice - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje a praktická etika 	<p>Vv – tvorba pozvánek</p> <p>Př – svět kolem nás</p>

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu (slova souznačná) a slova vícevýznamová (slova mnohoznačná) - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary - určuje slovní druhy a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu - skloňuje podstatná jména podle vzorů - časuje slovesa - snaží se psát správně i,í/y,ý ve slovech po obojetných souhláskách uvnitř slov - seznámí se s pravidly shody přísudku s podmětem - určí základní skladební dvojici - odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje - rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku - rozliší předponu a předložku 	<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní význam - slova jednoznačná, mnohoznačná, souznačná, protikladná - používání spisovných tvarů v psaném i mluveném projevu - určování slovních druhů a jejich třídění - mluvnické kategorie podstatných jmen (vzory – koncovky podstatných jmen) - slovesa (infinitiv, čas minulý a budoucí) - vyjmenovaná slova a slova příbuzná - shoda podmětu s přísudkem - základní skladební dvojice – určování holého podmětu a přísudku (podmět vyjádřený) - rozlišování věty jednoduché a souvětí - tvorba souvětí z vět jednoduchých - spojování vět v souvětí spojovacími výrazy a možnosti jejich obměňování - stavba slova (kořen, předpona, přípona) - rozlišování předpon a předložek 		

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - volně reprodukuje text podle svých schopností - seznámí se s autory dětských knih 	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů - tiché čtení s porozuměním - tvořivé činnosti s literárním textem - volné reprodukce, dramatizace textu - spisovatelé a básníci – B. Němcová, K.J.Erben, J. Seifert, F. Halas, M. Macourek, H. CH. Andersen, A. Lindgrenová, R. Kipling 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost - lidské vztahy – vztahy mezi kulturami 	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura
Vyučovací předmět: Český jazyk

Ročník: 5.

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává - reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku - píše správně po stránce formální i obsahové jednoduché komunikační žánry - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání klíčových slov - pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku - vystižení jádra sdělení - orientace v naučných textech přiměřených věku - pravidla dialogu (zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) - sestavování osnovy - tvoření nadpisu - členění textu na odstavce - vypravování, popis předmětu, děje, pracovního postupu - psaní dopisu – jeho části - porovnávání názorů a zkušeností - reklama 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - princip sociálního smíru a solidarity <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvorba mediálních sdělení - práce v realizačním týmu - stavba mediálních sdělení - fungování a vliv médií ve společnosti <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace - kreativita - mezilidské vztahy - psychohygiena - kooperace a kompetice - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje a praktická etika 	<p>Vv – tvorba pozvánek</p> <p>Pč – pracovní postupy</p>

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku - určí podmět a přísudek - rozlišuje podmět holý, rozvitý, několikanásobný - užívá pravidla shody podmětu s přísudkem - pozná spojky (spojovací výrazy) v souvětí - určí slovní druhy - skloňuje přídavná jména - určí druh přídavných jmen - určí mluvnické kategorie podstatných jmen (rod, číslo, pád, vzor) - určí mluvnické kategorie sloves (osoba, číslo, čas) 	<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba slova – na základě odvozování slov příponami a předponami - předpony s-, z-, vz- - věta – podmět, přísudek - shoda přísudku s holým podmětem a podmětem nevyjádřeným - souvětí - spojovací výrazy - slovní druhy - přídavná jména (tvrdá a měkká), vzory přídavných jmen, koncovky - podstatná jména - slovesa (způsob oznamovací, rozkazovací, tázací; seznámení se způsobem podmiňovacím) - druhy zájmen a číslovek 		

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - čte přiměřeně rychle a plynule - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - tvoří vlastní literární text - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů 	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - zážitkové čtení a naslouchání, volná reprodukce, dramatizace - vlastní výtvarný doprovod - vlastní literární tvorba na libovolné téma - lidová slovesnost, literatura v proměnách času, literatura věcná a umělecká - studijní čtení naukových textů - druhy a žánry dětské literatury 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference - lidské vztahy - multikulturalita 	<p>Vv – ilustrace</p> <p>VI – lidé v proměnách staletí</p>